

PRITARTA

Tauragės rajono savivaldybės tarybos

2019 m. vasario 20 d. sprendimu Nr.1-54

**TAURAGĖS RAJONO SAVIVALDYBĖS
KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBOS
2018 METŲ VEIKLOS ATASKAITA**

2019-01-24 Nr. NS-5

TURINYS

Ižanga	3 psl.
Veikla ir rezultatai	3 psl.
1. Išvados ir ataskaitos teikiamos Savivaldybės tarybai	3 psl.
2. Finansiniai ir teisėtumo, veiklos auditai, patikrinimai	4 psl.
3. Auditų tikslai ir poveikis	7 psl.
Tarnybos veiklos tobulinimas	8 psl.
Priedas „2018 metais auditų metu teiktos rekomendacijos ir jų įgyvendinimas“	10 psl.

IŽANGA

Tauragės rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba (toliau – Tarnyba) yra Savivaldybės tarybai atskaitingas viešasis juridinis asmuo. Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatyme nustatyta pareiga – prižiūrėti, ar teisėtai ir efektyviai valdomas ir naudojamas savivaldybės turtas bei patikėjimo teise valdomas valstybės turtas, kaip vykdomas savivaldybės biudžetas ir naudojami kiti piniginiai ištekliai. Įgyvendindama Vietos savivaldos įstatyme nustatytas funkcijas ir suteiktus įgaliojimus, Tarnyba atlieka finansinius (teisėtumo) ir veiklos auditus Savivaldybės administracijoje, Savivaldybės administravimo subjektuose bei Savivaldybės kontroliuojamose įmonėse. Atlikdami finansinius (teisėtumo) auditus, vertiname audituojamo subjekto finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių, metinių konsoliduotųjų ataskaitų rinkinių ir kitų ataskaitų duomenis, taip pat savivaldybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumą ir efektyvumą bei pareiškiame nepriklausomą nuomonę. Siekiame skatinti teigiamą ir veiksmingą audito poveikį finansų valdymui ir kontrolės sistemai. Veiklos auditų metu vertiname įstaigų veiklą ekonomiškumo, efektyvumo ir rezultatyvumo požiūriu, siekiame atskleisti veiklos problemas bei tobulinimo galimybes.

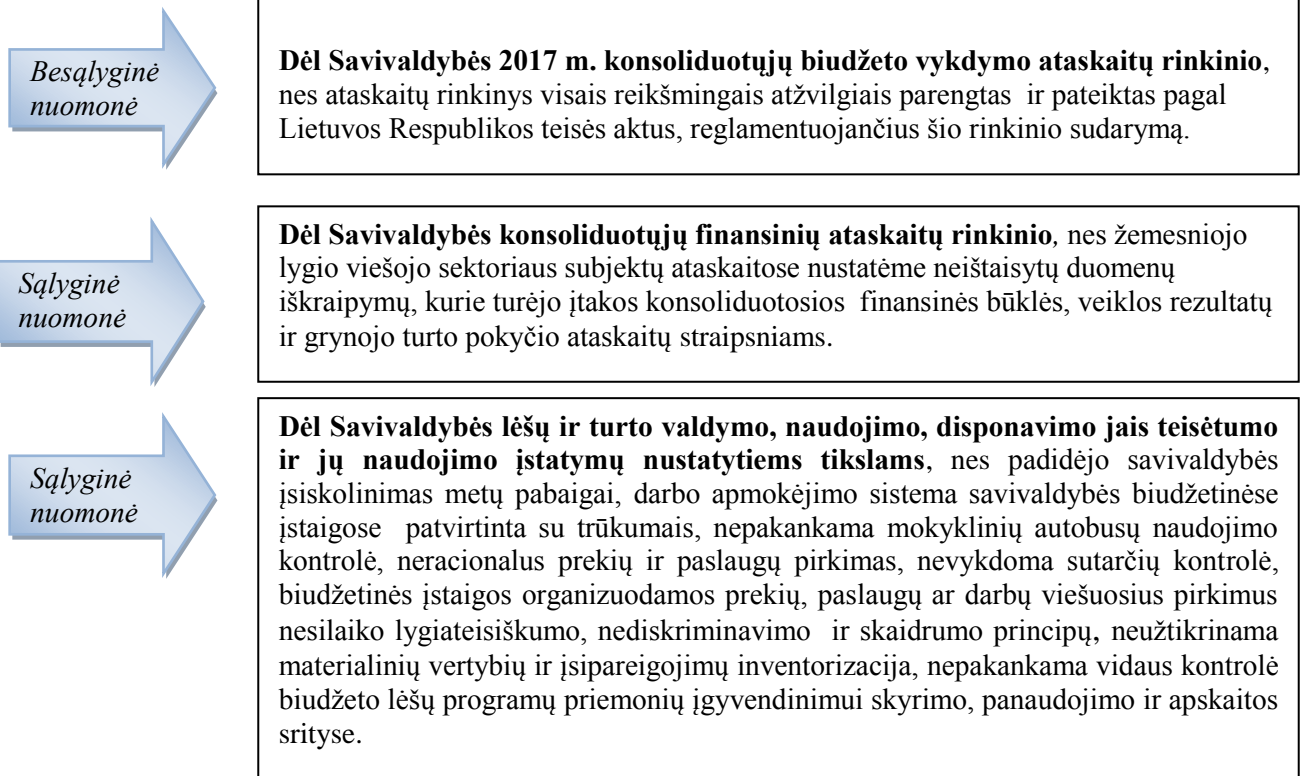
Tarnyba prisideda prie Savivaldybės strateginio veiklos plano „Savivaldybės valdymo programos“ įgyvendinimo, kurios pagrindinis tikslas – siekti efektyvaus ir skaidraus, visuomenės poreikius atitinkančio valdymo. Tarnyboje dirba 3 valstybės tarnautojai, turintys aukštąjį universitetinį išsilavinimą ekonomikos srityje. Tarnybos veiklai užtikrinti panaudota 78,8 tūkst. Eur.

Veiklos ataskaita parengta ir Savivaldybės tarybai teikiama vadovaujantis Vietos savivaldos įstatymu, Savivaldybės tarybos veiklos reglamentu ir Tarnybos veiklos nuostatais. Šioje ataskaitoje pateikiame apibendrintus auditų rezultatus, informaciją apie pagrindinius Tarnybos 2018 m. atliktus darbus ir pasiektus veiklos rezultatus.

VEIKLA IR REZULTATAI

1. Išvados ir ataskaitos teikiamos Savivaldybės tarybai

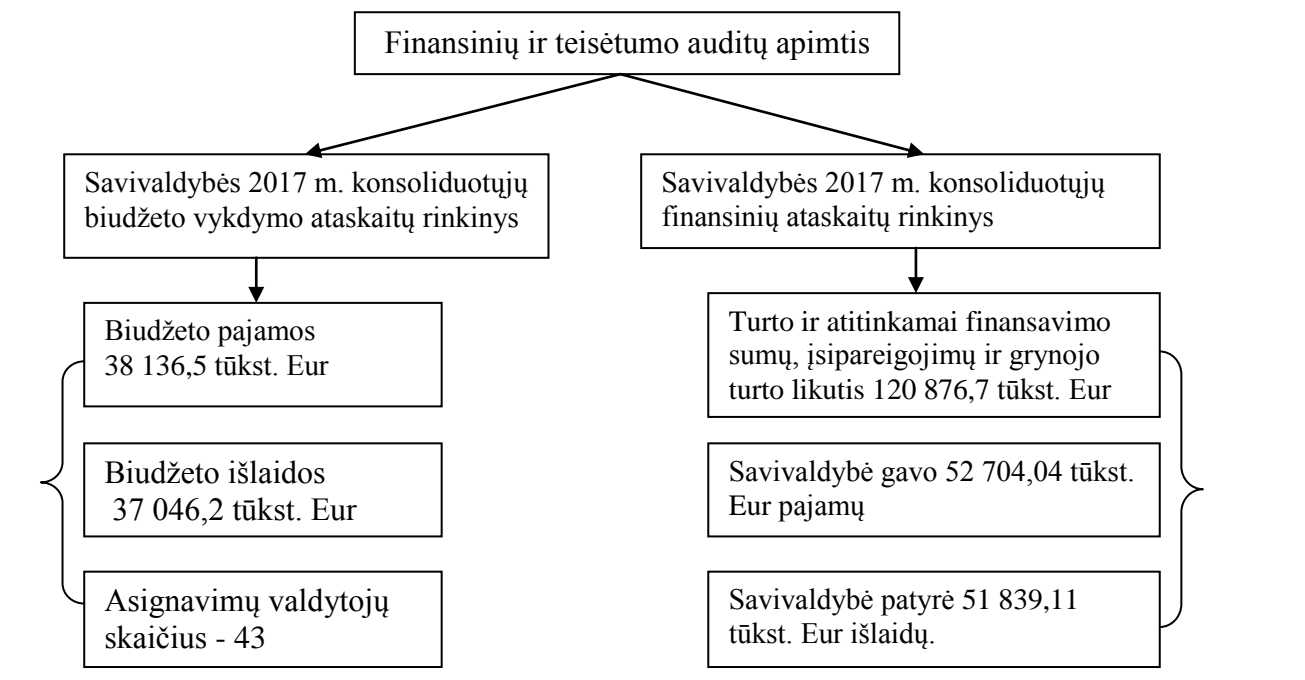
Įgyvendindami Vietos savivaldos įstatymo ir kitų įstatymų nuostatas, parengėme ir Savivaldybės tarybai pateikėme išvadą ir audito ataskaitą dėl Tauragės rajono savivaldybės 2017 metų konsoliduotųjų ataskaitų rinkinių, savivaldybės biudžeto ir turto naudojimo. Audito išvadoje pateikėme tris nuomones:

Išvada dėl Savivaldybės skolinimosi galimybių 2018 m.

Įvertinome Tauragės rajono savivaldybės skolinių įsipareigojimų būklę 2018 m. sausio 1 d., duomenis apie skolinių įsipareigojimų pokyčius 2018 m., išanalizavome Seimo patvirtintus skolinimosi limitus ir pateikėme Savivaldybės tarybai išvadą, kad Savivaldybė gali imti 387,9 tūkst. eurų ilgalaikę paskolą.

2. Finansiniai ir teisėtumo, veiklos auditai, patikrinimai

Per ataskaitinį laikotarpį, įgyvendindami 2018 m. Tarnybos veiklos planą, užbaigėme visus suplanuotus finansinius ir teisėtumo auditus. Atlikome Savivaldybės viešojo sektoriaus subjektų grupės auditą (audito procedūros Savivaldybės administracijoje, Savivaldybės išde, Tauragės miesto ir Mažonų seniūnijose, VšĮ Tauragės ligoninėje, 10 biudžetinių įstaigų). Tauragės socialinių paslaugų centre ir Skaudvilės specialiojoje mokykloje atlikome pilnos apimties finansinius ir teisėtumo auditus. Auditų metu vertinome: savivaldybės ilgalaikio ir biologinio turto apskaitą, pokyčius bei pažangą šioje srityje; kaip vykdomi viešieji pirkimai ir ar lėšos prekėms, paslaugoms ir darbams įsigyti naudojamos ekonomiškai; ar laikomasi darbo užmokesčio ir kitų išmokų mokėjimą bei darbo laiko apskaitą reglamentuojančių teisės aktų; ar turtas įsigyjamas ir valdomas teisės aktų nustatyta tvarka bei laikantis racionalumo ir efektyvumo principų; 2017 metų biudžeto vykdymo ir finansinių ataskaitų rinkinių duomenis ir pareiškėme nepriklausomą nuomonę.

Siekdami, kad subjektų metinės finansinės atskaitomybės duomenys būtų tikri ir teisingi, o lėšos ir turtas būtų valdomi ir naudojami nepažeidžiant teisės aktų, auditų metu nuolat bendradarbiauome su audituojamų subjektų vadovais, apskaitos specialistais ir kitais darbuotojais (atlikome aiškinamąjį darbą, teikėme žodinius patarimus ir rekomendacijas). Atskirais audito etapais vadovai ir darbuotojai buvo informuojami žodžiu ir raštu apie nustatytas klaidas ir neatitikimus bei teikiamos rekomendacijos jiems ištaisyti.

Atlikome patikrinimą tema „Asignavimų panaudojimas valstybės tarnautojų ir darbuotojų mokymui“, kurio tikslas įvertinti valstybės tarnautojų ir darbuotojų mokymo organizavimo efektyvumą ir lėšų, skirtų mokymui, panaudojimo teisingumą Savivaldybės administracijoje bei seniūnijose. Nustatėme, kad Administracijoje ir jos padaliniuose nekaupiami informacija apie darbuotojo individualų mokymosi poreikį, neatliekama darbuotojų mokymų naudingumo analizė, tarp skyrių ir padalinių nevyksta keitimasis informacija apie gerosios praktikos sklaidą, vieno darbuotojo įgytos žinios toliau nėra skleidžiamos įstaigoje.

2018 m. I ketvirtyje atlikome veiklos auditą „Socialinės paramos programos įgyvendinimo vertinimas“, kurį baigėme išankstinio tyrimo ataskaita. Išankstinio tyrimo metu rinkome ir vertinome informaciją apie socialinės paramos įgyvendinimo programą Savivaldybėje. Vertinome programos tinkamumą: kokie išskirti tikslai, kokio rezultato siekia Savivaldybė socialinės paramos srityje, ar numatyti uždaviniai ir priemonės tikslų įgyvendinimui; ar Savivaldybės strateginis veiklos planas ir programa parengta atsižvelgiant į planuojamus Vyriausybės prioritetus ir kitus ilgos ir vidutinės trukmės planavimo dokumentus, ar prisideda prie valstybės tikslų įgyvendinimo.

Savivaldybės administracijai rekomendavome:

► Rengiant strateginius planus ir programas atkreipti dėmesį, kad juose atsispindėtų sąsajos su Respublikos planavimo dokumentuose numatytais esminiais siekiais, didesnę dėmesį skirti

socialinės aplinkos analizei, nes asmenys gyvenantys skurdo rizikoje ir socialinėje atskirtyje mieste sudaro 25,2 proc., kaime 40,4 proc. visų gyventojų;

▶ Peržiūrėti ir patobulinti Socialinės paramos įgyvendinimo programos tikslus ir uždavinius bei vertinimo kriterijų reikšmes, kad jie būtų tinkami programos rezultatams vertinti, būtų pamatuojami, palyginami ir informatyvūs visuomenei;

▶ Siekiant didinti programos rezultatyvumą, ieškoti naujų formų ir būdų, leidžiančių rezultatyviau ir efektyviau spręsti socialines problemas.

2018 m. gavome 3 prašymus, kuriuos išnagrinėjome ir pateikėme atsakymus pareiškėjams. Išnagrinėję UAB „Žvagutis“ prašymą „Dėl daugiabučio namo administratoriaus UAB „Tauragės butų ūkis“ veiklos“, Savivaldybės administracijai rekomendavome patikslinti Daugiabučio namo bendrojo naudojimo objektų administravimo nuostatus, kad atitiktų pavyzdinių nuostatų reikalavimus. UAB „Tauragės butų ūkis“ rekomendavome įmokas už paslaugas apskaičiuoti pagal patalpų savininkų patvirtintas šių paslaugų sąmatas ir tarifus ir taip užtikrinti teisėtą ir skaidrų daugiabučio namo butų ir kitų negyvenamųjų patalpų savininkų lėšų panaudojimą.

Per ataskaitinį laikotarpį audituojamiems subjektams raštu pateikėme 76 rekomendacijas. Rekomendacijų, kurių įgyvendinimo terminas baigiasi 2018 metais, įgyvendinimo lygis siekia 94,6 proc., detali informacija pateikta ataskaitos *priede*. Pasiiekti aukštą rekomendacijų įgyvendinimo lygį padeda tarnyboje veikianti nuosekli rekomendacijų įgyvendinimo stebėseną, nuolatinis darbas su audituojamais subjektais, bendravimas su Savivaldybės vadovybe. Savivaldybės biudžetinėms įstaigoms ir seniūnijoms pateikėme raštą¹, kuriame atkreipėme dėmesį į auditų metu nustatytas dažniausiai pasitaikančias klaidas ir trūkumus.

Pradėjome naują audito ciklą. 2018 m. pabaigoje parengėme Savivaldybės 2018 metų konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ir finansinių ataskaitų rinkinių finansinio ir teisėtumo audito strategiją. Nustatėme reikšmingas sritis, atrinkome subjektus, kuriuose 2018–2019 m. atliksime visos apimties finansinius ir teisėtumo auditus bei subjektus, kuriuose bus atliekamos audito procedūros. Pradėtos ir baigiamos subjektuose numatytų finansinių (teisėtumo) auditų planavimo etapo procedūros.

Vienas pagrindinių Tarnybos veiklos garantų yra viešumo principas. Visos auditų ataskaitos teiktos Savivaldybės merui, Savivaldybės administracijos direktoriui, Kontrolės komitetui, teikta informacija Vyriausybės atstovui Tauragės apskrityje. Visuomenės informavimas apie nustatytas

¹ 2018-10-24 Nr. S-62 „Dėl audito pastebėjimų“

klaidas ir trūkumus drausmina biudžeto asignavimų ir savivaldybės turto valdytojus bei skatina juos tobulėti. Visos ataskaitos ir išvados paskelbtos savivaldybės interneto svetainėje www.taurage.lt.

3. Auditų tikslai ir poveikis

Vienas svarbiausių audito tikslų – skatinti finansų ir turto valdymo pažangą, spręsti Savivaldybės sisteminės problemas, padėti audituojamiems subjektams priimti tinkamus sprendimus dėl audito metu nustatytų neatitikimų ištaisymo, veiklos tobulinimo. Pagal mūsų teiktas rekomendacijas 2018 m.:

Parengti ir Savivaldybės taryboje priimti:

3 sprendimai, reglamentuojantys biudžeto lėšų skyrimą ir panaudojimą;
2 sprendimai dėl asignavimų valdytojo padarytų teisės aktų pažeidimų ir drausminės atsakomybės.

Parengti ir Savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymais patvirtinti:

*Savivaldybės tarptautinio bendradarbiavimo plėtros finansavimo tvarkos aprašas;
*Savivaldybei priklausančių vietinės reikšmės kelių ir gatvių įvertinimo tikrąja verte tvarkos aprašas;
*Savivaldybės pastatų (biudžetinių įstaigų, mokyklų, darželių) ir kitų objektų finansavimo remonto darbams vykdyti ir turtui įsigyti tvarkos aprašas;
*Daugiabučių namų, butų ir kitų patalpų savininkų bendrosios nuosavybės administravimo nuostatai;
*Plėtros, investicijų ir turto valdymo skyriaus nuostatai.

Atsižvelgdami į pateiktas rekomendacijas, ataskaitiniu laikotarpiu audituoti subjektai:

- ◆ grąžino į Savivaldybės biudžetą 10,8 tūkst. Eur (Skaudvilės specialioji mokykla 10,6 tūkst. Eur, „Aušros progimnazija 0,2 tūkst. Eur);
- ◆ apskaitoje užregistravo įsigytą ar kuriamą ilgalaikį turtą (kurio išlaidos buvo nurašytos į sąnaudas) už 39,1 tūkst. Eur (Mažonų seniūnija, Savivaldybės administracija, Sporto centras);
- ◆ patikslino nekilnojamųjų kultūros vertybių duomenis tikrąja verte - padidino jų vertę 129,0 tūkst. Eur (Moksleivių kūrybos centras, Kultūros centras)
- ◆ pergrupavo ilgalaikį turtą pagal VSAFAS reikalavimus ir perskaičiavo šio turto nusidėvėjimą (Batakių ir Gaurės pagrindinės mokyklos, Tarailių progimnazija);
- ◆ inventorizavo darbuotojų nepanaudotų atostogų likučius, perskaičiavo ir užregistravo apskaitoje atostogų kaupinių sumas patikslindami įsipareigojimus darbuotojams (Žalgirių gimnazija, Tarailių, „Aušros“ progimnazijos, Socialinių paslaugų centras).
- ◆ nutraukė paslaugų pirkimo sutartis, sudarytas ar tęsiamas nesilaikant teisės aktų reikalavimų (Gaurės pagrindinė mokykla, Tarailių, „Aušros“ progimnazijos, Skaudvilės specialioji mokykla), ėmėsi veiksmų, kad būtų įgyvendinamas pirkimų tikslas – sudaryti pirkimo sutartį, leidžiančią

įsigyti perkančiajai organizacijai reikalingų prekių, paslaugų ar darbų, racionaliai naudojant tam skirtas lėšas;

♦ papildė Viešųjų pirkimų organizavimo ir vidaus kontrolės tvarkos aprašus nustatydami pirkimo sutarčių vykdymo kontrolės ir viešinimo procedūras (Skaudvilės specialioji mokykla, Skaudvilės gimnazija, Tarailių progimnazija, Savivaldybės administracija);

♦ siekiant užtikrinti tinkamą ir skaidrų darbuotojų darbo apmokėjimą audituoti subjektai papildė Darbo apmokėjimo sistemas nustatydami aiškius kriterijus, pagal kuriuos būtų nustatoma pastovioji alga konkrečiai pareigybei ir atlyginimo koeficientų taikymas nuo mažiausio iki didžiausio, taip pat nustatydami materialinių pašalpų skyrimo tvarką ir konkrečius ir aiškius darbuotojų veiklos užduočių vertinimo kriterijus.

♦ siekiant užtikrinti teisingą atlygį už darbuotojų dirbtą viršvalandinį darbą priskaičiavo papildomas atostogų dienas už viršvalandinį darbo laiką, vadovaujantis DK nuostatomis (Socialinių paslaugų centras).

TARNYBOS VEIKLOS TOBULINIMAS

Mes siekiame didinti audito poveikį, efektyviai naudoti turimus išteklius ir tobulinti darbuotojų profesinę kompetenciją. Skiriame daug dėmesio Tarptautinių audito standartų taikymui atliekamiems auditams. Auditorių darbas neatsiejamas nuo naujovių. Kiekvienų metų pradžioje sulaukiame mokesčių, apskaitos ar kitų teisės aktų naujovių, kurių buvo ir bus visada, o ateityje jų gali būti dar daugiau, todėl reikia gilintis ir mokytis.

Nuolatinis tobulėjimas ir mokymasis yra būtina sąlyga profesionaliam auditui atlikti. Vidutinis mokymo valandų skaičius vienam darbuotojui buvo 36 akademinės mokymo valandos. Pagrindinės darbuotojų mokymosi ir profesinio tobulėjimo kryptys: strateginis tyrimas savivaldybėse, kaip nustatyti prioritetines audito sritis, audito ataskaitų rašymas, valstybės tarnybos reforma. Siekdami tobulėti, nuolat analizuojame audito procesą. Todėl, norėdami sužinoti audituojamų subjektų nuomonę apie atliktų auditų kokybę, naudą ir jų rezultatus, atliekame jų apklausą, pateikdami užpildyti atsiliepimą apie atliktą auditą. 2018 metais atsiliepimus užpildė visi audituoti subjektai. Atsiliepimų rezultatai parodė, kad subjektai palankiai vertina nustatytų klaidų ir pažeidimų aptarimą, rekomendacijų ir patarimų reikšmingumą.

Vietos savivaldos įstatyme įtvirtinta nuostata teikti duomenis Valstybės kontrolei apie savivaldybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio audito rezultatus. 2018 m. bendradarbiauome su Valstybės kontrole, atlikdami audito procedūras kokybiškai reikšmingose srityse, teikdami informaciją apie audito rezultatus. Dalyvavome Valstybės kontrolės organizuotame susitikime-diskusijoje, kurios metu buvo pristatyta 2017 m. Nacionalinio finansinių ataskaitų rinkinio audito

strategija, aptartos problemos ir klausimai, iškilę savivaldybių kontrolieriams, aptarti tarpiniai rezultatai.

Siekdami optimizuoti biudžetinių įstaigų finansinių duomenų analizę ir taupyti audituojamų subjektų darbuotojų darbo laiką, skiriamą informacijai teikti, naudojames prieiga prie centralizuotai įdiegtos Finansų apskaitos valdymo informacinės sistemos.

Tarnyba, būdama Savivaldybių kontrolierių asociacijos nare, aktyviai dalyvavo rengiamuose pasitarimuose, diskusijose dėl teisės aktų projektų, atliekamų auditų kokybės užtikrinimo, audito dokumentų standartizavimo, palaikė ryšius su kitų savivaldybių Kontrolės ir audito tarnybomis.

Veiklos prioritetai

Siekti aukštos darbų kokybės ir kuriamų rezultatų poveikio didinimo, kelti profesinę kompetenciją, vykdyti efektyvią, į rezultatus orientuotą veiklą. Prisidėti prie teigiamų pokyčių savivaldybėje, lemiančių skaidrų, racionalų ir ekonomišką išteklių valdymą, stiprinti Tarnybos autoritetą.

Savivaldybės kontrolierė

Kostė Čiapienė

Tauragės rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos
2018 metų veiklos ataskaitos
priedas

2018 metais auditų metu teiktos rekomendacijos ir jų įgyvendinimas

	Audito subjektas (objektas)	Rekomendacijų skaičius			Neįvykdytų rekomendacijų trumpas apibūdinimas
		Pateiktų	Įvykdytų	Neįvykdytų	
I.	Tauragės rajono savivaldybės 2017 metų konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ir finansinių ataskaitų rinkinių finansinis bei lėšų ir turto naudojimo finansinis (teisėtumo) auditas (2018-07-13 audito ataskaita NR. AP-6)				
1.	Vidaus kontrolės sritis:				
	Savivaldybės administracija	6	6	-	
	Skaidvilės gimnazija	2	2	-	
	Batakių pagrindinė mokykla	1	1	-	
	„Aušros“ progimnazija	1	1	-	
	Gaurės pagrindinė mokykla	1	1	-	
	Tarailių progimnazija	1	1	-	
2.	Darbo užmokesčio sritis:				
	Žalgirių gimnazija	3	3	-	
	Skaidvilės gimnazija	1	1	-	
	Batakių pagrindinė mokykla	3	3	-	
	„Aušros“ progimnazija	2	2	-	
	Gaurės pagrindinė mokykla	3	3	-	
	Tarailių progimnazija	1	1	-	
3.	Išlaidų prekėms ir paslaugoms sritis, viešieji pirkimai				
	Savivaldybės administracija	1	1	-	
	Skaidvilės gimnazija	1	1	-	
	Batakių pagrindinė mokykla	1	1	-	
	„Aušros“ progimnazija	1	1	-	
	Gaurės pagrindinė mokykla	2	2	-	
	Tarailių progimnazija	1	1	-	
4.	Ilgalaikio turto sritis ir duomenų pateikimas finansinės būklės ataskaitoje				
	Savivaldybės administracija	3	0	3	Rekomendavome: 1. Vadovaujantis teisės aktais dėl turto vertės nustatymo ir vertinimo, priimti tinkamą sprendimą kad vietinės reikšmės keliai ir gatvės būtų apskaityti tikrąja verte. Patvirtinta vertinimo metodika, tačiau kelių inventurizacija neatlikta, tikroji kelių vertė neapskaičiuota. 2. Inventurizuoti savivaldybės gyvenamosioms patalpoms renovuoti suteikto ir negrąžinto kredito likučius 2018-07-01 būklei, suderinti juos su kredito įstaigomis (AB „Šiaulių bankas“ ir AB „Swedbank“) ir teisingai nurodyti finansinių ataskaitų rinkinyje. Imtis priemonių ir veiksmų dėl analitinės apskaitos užtikrinimo. 3. Vadovaujantis 12 VSAFAS nuostatomis patikslinti nekilnojamojų kultūros vertybių tikrąją vertę ir apskaitoje užregistruoti šio turto tikrosios vertės pokytį. Išanalizuoti informaciją apie nekilnojamojo kultūros paveldo objektus, esančius Tauragės r. sav. teritorijoje, ir imtis priemonių dėl jų įregistravimo.
	Žalgirių gimnazija	0	0	-	
	Skaidvilės gimnazija	0	0	-	

	Batakių pagrindinė mokykla	3	3	-	
	“Aušros” progimnazija	2	2	-	
	Gaurės pagrindinė mokykla	3	3	-	
	Tarailių progimnazija	1	1	-	
	Mažonų seniūnija	1	1	-	
	Tauragės sporto centras	1	1	-	
	Tauragės krašto muziejus	1	1	-	
	Tauragės Moksleivių kūrybos centras	1	1	-	
	Tauragės kultūros centras	1	1	-	
5.	Metinių biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių vertinimas				
	<i>Audituoti subjektai</i>	0	0	-	
II.	Tauragės socialinių paslaugų centro finansinis ir teisėtumo auditas (2018-03-30 audito ataskaita Nr. AP-1)				
	Tauragės socialinių paslaugų centras	10	10	-	
III.	Skaidvilės specialiosios mokyklos finansinis ir teisėtumo auditas (2018-04-17 audito ataskaita Nr. AP-2)				
	Skaidvilės specialioji mokykla	11	11	-	
IV.	Veiklos auditas „Socialinės paramos programos įgyvendinimo vertinimas“ (išankstinio tyrimo 2018-05-18 ataskaita Nr. AP-3)				
	Savivaldybės administracija	3	3	-	Vykdoma
V.	Asignavimų panaudojimas Valstybės tarnautojų ir darbuotojų mokymui (2018-12-20 ataskaita Nr. AP-7)				
	Savivaldybės administracija	2	-	2	Įgyvendinimo terminas 2019 m. I pusmetis
VI.	Piliečių prašymų, skundų nagrinėjimas				
	Savivaldybės administracija	1	1	-	
	UAB „Tauragės butų ūkis“	1	-	1	Siekiant užtikrinti teisėtą ir skaidrų daugiabučio namo butų ir kitų negyvenamųjų patalpų savininkų mokesčių ir įmokų skaičiavimą rekomendavome įmokas už suteiktas paslaugas apskaičiuoti pagal patalpų savininkų patvirtintas šių paslaugų sąmatas ir tarifus. Negavome atsakymo.
	Iš viso 2018 m.	76	70	6	Įgyvendinta 94,6 proc. (kurių terminas 2018 m.)

Pastaba: 3 rekomendacijoms pratęstas įgyvendinimo terminas; 2- įgyvendinimo terminas 2019 m., 1 -neįgyvendinta.